

μοσύνης τὰ μηχανητικὰ δόγματα τῆς ἐλευθερίας τῶν λαῶν, τῆς ἰσότητος, τῆς ἀδελφότητος. Πλάνη· ἐν ταῖς ἠθικαῖς ἡμῶν περὶ τοῦ καθόλου βίου τῆς ἀνθρωπότητος ἀπόψεις διικνεύμεθα καθ' ὁλοκληρίαν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων παρκοδόσεων. Πᾶς νέος Νεμζώδ, ἰσχυρὸς ἐνώπιον κυρίου, μάστιξ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς εἰρήνης τῶν ἀνθρώπων, διεγείρει τὸν θαυμασμόν, τὴν ἀποθέωσιν τῆς κοινωνίας. Ὁ Κάντιος, ὁ σεμνὸς τῆς αἰωνίης εἰρήνης προφήτης καὶ ἱεροφάντης, εἶναι ἄγνωστος ἀπέναντι τοῦ Βοναπάρτου, τοῦ ἥρωος τοσοῦτων μυριόνερων μηχανῶν, τοῦ καταστροφέως τοσοῦτων μυριάδων ὑπάρχων. Ἴδού ἡ ἠθικότης τῆς νεωτέρας κοινωνίας, ἐν ἀγνῇ συνειδήσει ὁμολογούσης μετὰ τοῦ Δερκαίτρου, «ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι ἡ συνήθης κατάστασις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ὅτι τὸ ἀνθρώπινον αἷμα ὀφείλει νὰ ῥέῃ ἀδιακόπως ἐπὶ τῆς σφαίρας, ἡ δὲ εἰρήνη εἶναι ἀνακωχὴ μόνον δι' ἕκαστον ἔθνος.»

Τοιαύτης αἰμακτηρᾶς δόξης ἀνηγέρθη μακρωλεῖον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ὑπατείας καὶ τῆς Αὐτοκρατορίας· ἡ δημοτικότης αὐτῆς εἶναι τὸ ἠθικὸν τῆς εὐρωπαϊκῆς κοινωνίας σφυγμότερον· καὶ ἂν φωναὶ εὐγενεῖς καὶ γενναῖαι ἀντήχησαν πολλάκις, διαμαρτυρόμεναι κατὰ τοιαύτης στρατιωτικῆς ἀνθρωπολατρείας, δὲν κατάρθωσαν εἰσέτι νὰ καταστῶσι καθολικὴ τοῦ βίου τῶν λαῶν συνειδήσις.¹ Ἡ ποίησις τοῦ πολέμου διατελεῖ μέχρι τῆς σήμερον ἐν τῶν ἰσχυροτάτων συγκινημάτων τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

NEOKΛΗΣ ΚΑΖΑΖΗΣ.

ΠΟΙΚΙΛΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Σ. ΚΟΝΤΟΥ.

§ 37.

Μυτῖνδα, οὐχὶ *μυτῖνδα*N, *ψηλαγίνδα*, οὐχὶ *ψηλαγίνδα*N, *πλειστοβολίνδα*, οὐχὶ *πλειστοβολίνδα*N.

Ὑπάρχον ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ἐπιρρήματα εἰς *ΙΝΔΑ* περατούμενα, δι' ὧν κομψότατα καὶ χαριέστατα ἐσημαίνοντο τὰ εἶδη τῶν παιδιῶν. Πολλὰ τῶν ταιούτων ἐπιρρημάτων μνημονεύονται ὑπὸ τοῦ Πολυδεύκους γράφοντος

¹ Τὴν ὑπὸ ψευδοῦς ἔθνικοῦ ἔγλωττου ὑπερτιμηθεῖσαν δόξαν τοῦ Ναπολέοντος διημισηθήτησαν εὐτυχῶς συγγραφεῖς τινες ἐνὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Γαλλίας. Ἀρκυμαι εἰς τοὺς σπουδαιότερους: ἐν μὲν Γερμανίᾳ ὁ φιλόσοφος Fichte, ἐν τῇ ἀκρῇ εἰσέτι τοῦ Ναπολέοντος, ἐν δὲ Ἀμερικῇ ἕτερος φιλόσοφος, ὁ Channing, ἀμφότεροι ἐξετάσαντες τὸν ἄνδρα ἀπὸ τῆς περικῆς τῆς ἀνθρωπίνης ἠθικότητος. Ἐν Γαλλίᾳ ὡσαύτως πολλοὶ ἱστορικοὶ καὶ πολιτικοὶ συγγραφεῖς, ὧν ἐξοχώτεροι ἡ Stael (Dix ans d'exil), ὁ Charras (Histoire de la campagne de 1815, augmentée de notes en réponse aux assertions de M. Thiers), ὁ Edgar Quinet (Histoire de la campagne de 1815), καὶ ἐπὶ πᾶσιν ὁ Lanfrey ἐν τινι αὐτοῦ μελέτῃ περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Θιέρσου καὶ ἐν τῷ ἱστορικῷ αὐτοῦ συγγράμματι: Histoire de Napoléon Ier, ἔνα παραλίπω τοῖς ἄλλοις.

ἐν βιβλ. Θ', κεφ. 110 «Ἐρῶ δὲ καὶ ἄλλων παιδιῶν ὀνόματα ταῦτόν ἐχουσὼν σχῆμα τῆς καταλήξεως τῶν ὀνομάτων· βασιλίνδα, ὀστρακίνδα, διελευστίνδα, μυλίνδα, χυτρίνδα, φρυγίνδα, κυνητίνδα, ἀκινήτίνδα, σχινοφιλίνδα — ἐφετίνδα, στρεπτίνδα, πλειστοβολίνδα, ἀποδιδρασκίνδα». Ποιεῖται δ' ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ Πολυδεύκης (κεφ. 110—117) ἐξηγήσιν καὶ διασάψησιν ἐκάστου τούτων. Ἄλλα τινὰ εὐρίσκονται περὶ τεθειμένα ἐν τοῖς Κανόσι τοῦ Θεογνώστου λέγοντος σελ. 164,28 «Τὰ διὰ τοῦ ΙΝΔΑ ἐπιρρήματα προξύνονται καὶ διὰ τοῦ Ι γράφονται καὶ ἐπὶ παιδιῶν λαμβάνονται καὶ πρὸς αἰτιατικὴν συντάσσεται, οἷον βασιλίνδα παιδιάν, χυτρίνδα, δραπειτίνδα, ποσίνδα, ἐπαιτίνδα, ξιφίνδα, δαληκίνδα, μυλίνδα ἀπὸ τοῦ μύειν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐρωτῶμενον λέγειν τίνα τέδε καὶ πόσα τέδε ἔστ' ἂν ἐπιτύχη, φρυγίνδα, χυτρίνδα, ὀστρακίνδα καὶ εἴ τι ἕτερον». Πρβ. καὶ σελ. 15,10 «φρυγίνδα, βασιλίνδα, κρυπτίνδα» καὶ Φρόνιχ. Σοφιστ. Προπαρ. σελ. 73,18 «Φηλαφίνδα: παιδιὰ τίς ἐστίν, ἐνός τινος δεδεμένου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τοὺς ἐν κύκλῳ φηλαφῶντος καὶ λέγοντος ἐκαστοῦ τοῦνομα».

Τὸ φρυγίνδα δύναται νὰ νομισθῇ πλημμελὴς γραφὴ τοῦ φρυγίνδα, ἀντὶ δὲ τοῦ δαληκίνδα ἀναγνωστέον πάντως δληκίνδα, ἀποβαλλομένης τῆς συλλαβῆς ΔΑ, ἥτις κακῶς προσεκαλλήθη ἐκ τῆς προηγουμένης λέξεως. Πρβ. Ἀπολλών. π. Ἐπιρρ. σελ. 562,16 «Ἔστι γὰρ πρὸς τὸ τοιοῦτον φάναι ὡς ἰδοῦ τίνα εἰς ΔΑ λήγοντα καὶ βαρύτονά ἐστιν, ὡς τὸ δληκίνδα, ὀστρακίνδα, ὀνόματα παιδιῶν» καὶ σελ. 563,1 «Τούτῳ γὰρ τῷ λόγῳ καὶ τὸ δληκίνδα ἐν βιβρί τόνῳ ἐστίν». Περὶ τῆς προξυτονήσεως τῶν εἰς ΙΝΔΑ ἐπιρρημάτων γίνεται λόγος καὶ ἐν τοῖς εἰς Ἀριστοφάνη Σχολίοις σελ. 65,7 Διδ. «Παροξύναι δὲ δεῖ τὸ ὀστρακίνδα καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἐπὶ παιδιᾷ τασσόμενα». Πρβ. καὶ Σουάδ. λ. χυτρίνδα καὶ Ἰω. Ἀλεξ. σελ. 32,35.

Ἀντὶ τοῦ διελευστίνδα φέρεται ἐλευστίνδα ἐν ταῖς εἰς Ὅμηρον Περικλοῦ τοῦ Εὐσταθίου σελ. 1111,24 αἷς ἦν ἡ ἐλευστίνδα λεγομένη παιδιὰ». Τὸ ἐπιρρημα ποσίνδα ἀποκατέστησεν ὁ Δινδόρφιος ἐν τῷ Ἰππαρχικῷ τοῦ Ξενοφώντος κεφ. Ε', 10, εἰθ' ἐκ τῶντίγραφον φέρουσιν ἀπόπτε γε καὶ οἱ παῖδες ὅταν παίζωσι ποσὶ δὲ ἂ δύνανται ἀπατᾶν προέχοντες ὥστε ὀλίγους τ' ἔχοντες πολλοὺς δοκεῖν ἔχειν καὶ πολλοὺς προέχοντες ὀλίγους φκίνεσθαι ἔχειν» (Ἰδε Δινδόρριον Ξενοφ. Ἰππαρχ. σελ. 116. Πρβ. καὶ Κόβητον Νου. Lect. σελ. 799).

Ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ἡσυχίου φέρεται «Χαλκίνδα: τὸ εἰς χαλκὸν κυβεῖν», ἀλλ' ἐν τοῖς τοῦ Ἀντατικιστοῦ σελ. 116,10 ἀναγινώσκεται «Χαλκίζειν: ἀντὶ τοῦ χαλκῷ κυβεῖν. Ἄλεξις». Ποιεῖται δὲ καὶ ὁ Πολυδεύκης μνείαν τοῦ τε ῥήματος χαλκίζειν καὶ τοῦ ἐξ αὐτοῦ παρηγμένου ὀνόματος χαλκισμός, οἷον βιβλ. Ζ', κεφ. 206 «Κυβεῖας δὲ εἶδη καὶ ἡ πλειστοβολίνδα παιδιὰ καὶ τὸ ἀρτιάζειν καὶ διαγραμμίζειν καὶ διαγρμμισμός καὶ χαλκίζειν καὶ χαλκισμός» (Πρβ. καὶ κεφ. 105) καὶ βιβλ. Θ', κεφ. 118 «Ὁ μὲν χαλκί-

κισμός, ὀρθὸν νόμισμα ἔδει συντόνως περιστρέψαντας ἔτι στρεφόμενον ἐπιστήσαι τῷ δακτύλῳ». Πρβ. καὶ Εὐσταθ. σελ. 986,41 «Δόξοι δ' ἀνέστως καὶ ὁ χαλκισμός (παιδικὸν δέ τις αὕτη καί, ὡς οἱ παλαιοὶ φασί, κυβείας εἶδος) ἐκ τῆς χαλκίδος παρωνυμεῖσθαι· οὐκ ἔχει δ' οὕτως, ἀλλ' ἦν ὁ χαλκισμός ὀρθοῦ νομίσματος — στροφή καὶ σύντονος περιδίνησις, μεθ' ἣν ἔδει τὸν παίζοντα ἐπέχειν ὀρθῶ (Γρ. ὀρθΟΝ) τῷ δακτύλῳ τὸ νόμισμα εἰς ὅσον τάχος πρὶν ἢ καταπεσεῖν» καὶ σελ. 1409,18 «Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ χαλκοῦ κυβευτική τις παιδικὴ ἐλέγετο χαλκισμός· ἦν δέ, φασίν, αὕτη ὀρθοῦ νομίσματος περιστροφή σύντονος, μεθ' ἣν ἔδει τὸν παίζοντα ἐπέχειν τῷ δακτύλῳ τὸ νόμισμα ὀρθόν».

Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἐπιρρήματα εἶνε, καθὼς καὶ οἱ παῖδες γινώσκουσιν, ἐκ τῶν ἀκλίτων τοῦ λόγου μερῶν, πᾶς τις εὐκολώτατα νοεῖ ὅτι μόνον τὴν μυῖνδα, τὴν ψηλαφίνδα, κτλ. δύναται ἐλληνιστὶ νὰ λεχθῇ ἢ τὴν μυῖνδα παιδιάν, τὴν ψηλαφίνδα παιδιάν, κτλ., ὡς παρ' Ἀθηναίῳ σελ. 14, ε' ἀδιηγεῖται δὲ τὴν φαιρίνδα παιδιάν οὕτως Ἀντιφάνης» καὶ παρὰ Κλήμεντι τῷ Ἀλεξανδρεῖ σελ. 283 ἀπαιζόντων τὴν φαιρίνδα παιδιάν ἐν ἡλίῳ μάλιστα, ὅπως δὲ βάρβαρος καὶ ἔκφυλος ἐξελέγχεται ἢ μετὰ τοῦ Ν ἐκφορὰ τὴν μυῖνδαΝ, τὴν ψηλαφίνδαΝ, κτλ.

Καὶ ὅμως ὁ ἀοίδιμος Κοραῆς εἶπεν ἐν τοῖς Ἀτάκτοις (Τόμ. Α', σελ. 398) «Ὅθεν ὠνόμαζαν ὅχι μόνον *Μυῖνδαν* (Πολυδ. σελ. 443), ἀλλὰ καὶ *Ψηλαφίνδαν*, τὸ πικνίδιον, τὸ σήμερον ὀνομαζόμενον *Τυφλομύα*».

Ἐγγραψέ δὲ καὶ ὁ ἐπιφανὴς τοῦ πανεπιστημίου καθηγητῆς Φίλιππος Ἰωάννου ἐν τῇ πρώτῃ ἐκδόσει τῶν Φιλολογικῶν Παρέργων (σελ. 116) καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ (σελ. 111) «ἐνταῦθα δὲ τὴν κολουμένην *πλειστοβολίνδαν*».

Κακῶς ἐφέρετο ἄλλοτ' ἐν ἀποσπάρματι τοῦ κωμικοῦ Κράτητος παρὰ Πολυδεύκει «τὴν *κυρητίνδαΝ*, ὥσπερ εἰκός» (βιβλ. Θ', 115, Τόμ. Β', σελ. 190,16 Δινδ.) ἀντὶ τοῦ «τὴν *κυρητίνδα*», ὥσπερ εἰκός», ὅπερ ἀποκτέστησεν ὁ Δοδέκκιος *Παραλειπομ.* σελ. 155 (Πρβ. καὶ Μαινέκιον Ἀποσπ. Κωμ. Τόμ. Β', σελ. 242). Ἀνεγινώσκετο δὲ καὶ ἐν χωρίῳ αὐτοῦ τοῦ Πολυδεύκου «καὶ *κυθησίρδαΝ* καλοῦσι τὴν παιδικήν» (βιβλ. Θ', 122, Τόμ. Β' σελ. 192,15. Πρβ. *Stud. Curt.* Τόμ. Α', α', σελ. 130).

Οὐδὲν βελτίονες τῶν κατὰ προσθήκην τοῦ Ν ἐσχηματισμένων αἰτιατικῶν *κυρητίνδαν* καὶ *κυθησίρδαν* εἶνε αἱ μετὰ τοῦ Σ προενηνεγμέναι γενικαὶ περὶ *βασιλίνδαΣ*, περὶ *δοτρακίνδαΣ*, περὶ *μυῖνδαΣ*, περὶ *χυτρίνδαΣ*, περὶ *γρυγίνδαΣ*, κτλ. (Ἴδε τὴν ὑπὸ τοῦ Δινδορφίου γενομένην ἐκδοσιν τοῦ Πολυδεύκου Τόμ. Ε', σελ. 1165. 1167. 1172. 1176. 1178. 1180. 1184).

Ὡς δ' εἶνε βάρβαρος ἢ μετὰ τοῦ Σ ἐκφορὰ τῆς γενικῆς καὶ ἢ μετὰ τοῦ Ν τῆς αἰτιατικῆς, οὕτω καὶ ἡ μετὰ τοῦ ὑπογεγραμμένου ἰῶτα τῆς δοτικῆς, οἷον Σουίδ. «Κῦρος ὁ Περσῶν βασιλεὺς οὕτως ἐκλήθη διὰ τὸ ἐν τῇ *βασιλίνδα* λεγομένην παιδικῇ κυριεῦσαι τῶν ἡλίκων». Ὄρθως δ' Ἐβερτος (*Diss.*

Σίε. σελ. 49) ἔγραψε βασιλίνδα ἄνευ τοῦ ὑπογεγραμμένου ἰῶτα, ὅπερ τῆς δοτικῆς χαρακτηριστικὴν ὃν οὐδ' αὖτως δύνανται νὰ προσκολληθῇ τῷ ἀκλίτῳ μένοντι ἐπιρρήματι. Frohwein *Stud. Curt.* Τόμ. Α', α', σελ. 132 «Dativus enim βασιλίνδα apud Snidam s. v. Κύρος, et κυνητίνδαν, quod in Cratetis versibus apud Pollucem 9, 155 a Lobeckio correctum est et ab Im. Bekkero receptum, Utopica sunt et in scribarum cerebris nata, id quod praeter analogiam et veterum diserta testimonia etiam librorum optimorum scripturae luculenter demonstrant. Mirae igitur socordiae accusandi sunt, quicunque crambe ista repetita ejusmodi voces nominativos sing. num. esse opinantur». Παρατηρητέον δ' ὅτι ἡ ἐκ τοῦ Σουίδα παρατεθεῖσα ῥῆσις ἐλλείπει ἐκ τινῶν ἀντιγράφων· ὅθεν καὶ ἐξηλείφθη ὑπὸ τοῦ Βαρνάρδου ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Σουίδα.

§ 38

Δατισμός, δαρειῶ ἀντὶ τοῦ δαρείσω.

Ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Οἰκονόμου συντεταγμένῳ Βιβλίῳ περὶ τῆς γνησίας προφορᾶς τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ὅπερ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Βοικίου (*Encykl. und Methodol.* σελ. 787) εἶνε «sehr gelehrt», ἀναγινώσκεται σελ. 276 :

«Ὁ Ἀριστοφάνης (Βίρην. 288—91) περιπαίζει καὶ τὸν Πέρσην Δάτιν (σατράπην τοῦ Δαρείου τῷ 489 π. Χ.), ὡς βαρβάρως ἐλληνίζοντα· εἰς δὲ τῶν τοῦ Πέρσου βαρβαρισμῶν φέρεται καὶ τὸ δαρειῶ, ἀντὶ δαρείσω· ὁ πτωχὸς Δάτις ἀκούων ὅτι τὰ εἰς ἱζω ῥήματα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἔχουσι τὸν μέλλοντα περισπώμενον, ἐνόμισεν ὅτι ὡσαύτως περισπῶσι τὸν μέλλοντα καὶ τὰ εἰς εἰζω, διὰ τὴν ὁμοίαν πάντοτ' ἤκουεν ὁμοφωνίαν τῆς εἰ μὲ τὸ υ! Ἀλλὰ τοῦ μὲν Δάτιδος τὰ περὶ τὴν Ἀττικὴν διχλέκτον ἀμαρτήματα ὠνομασθήσαν Δατισμός· τῆς δὲ κατ' Ἑρασμὸν προφορᾶς οἱ περὶ τὴν Ἑλληνικὴν καθόλου γλώσσαν ποικίλοι βαρβαρισμοὶ πῶς ἔρα δύνανται νὰ ὀνομασθῶσι; καὶ πόθεν ἂν τις λάβοι ῥῆμα μυριάμορον, διὰ νὰ τοὺς ἐκφράσῃ μονολεξεί; τὸ Ἑρασμισμός εἶναι (νομίζω) καὶ σημερινὸν καὶ χάριεν!». Γραπτέον Δάτις καὶ Δάτις, διότι ἡ παρκλήγουσα τοῦ ὀνόματος τούτου εἶνε μακρά. Τοῦ δὲ προπαροξυνομένου χάριεν κάλλιον ἔχει τὸ παροξυνομένον χαρίεν, ὡς σαφῶς θὰ παραστήσωμεν ἀλλαχοῦ. Ἀντὶ δὲ τοῦ «τὸν Πέρσην Δάτιν» ὤφειλεν ὁ Οἰκονόμος νὰ εἴπῃ μᾶλλον «τὸν Μηδὸν Δάτιν». Ἡρόδ. Γ', 94 «ἄλλους δὲ στρατηγούς· ἀποδέξας ἀπέστειλε ἐπὶ τε Ἑρέτριαν καὶ Ἀθήνας, Δάτιν τε ἰόντα Μηδὸν γένος καὶ Ἀρταφέρνηα τὸν Ἀρταφέρνηος παῖδα». Πρβ. καὶ Διόδ. Σικελ. Γ', κς', 1.¹

¹ Ἀλλὰ καὶ ὑπ' ἄλλων καλεῖται ὁ Δάτις Πέρσης διὰ τὴν ἀδιάφορον πολλάκις ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ χρῆσιν τῶν ἐθνικῶν ὀνομάτων Μηδοῦ καὶ Πέρσης, περὶ ἧς ἐποιήσα-

Ψεύσματα εἶνε ταῦτα ἢ πλάσματα ἀνθρώπου ἀταλασπῶρως ἀναστρεφόμενου ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς γράμμασι καὶ ὀλιγίστην σπουδὴν ποιουμένου περὶ τὴν ζήτησιν τῆς ἀληθείας. Οὐδεὶς τῶν παλαιῶν παρέδωκεν ἡμῖν ὅτι ὁ Δᾶτις ἐποιήσατο χρῆσιν τοῦ παρὰ κεκομμένου μέλλοντος δανειῶ, ἀλλ' ἐν μὲν τῇ Εἰρήνῃ τοῦ Ἀριστοφάνους φέρεται :

νῦν τοῦτ' ἐκεῖν' ἤκει τὸ Δάτιδος μέλος,

ὃ δεφόμενός ποτ' ἤδε τῆς μεσημβρίας

ὥς ἤδομαι καὶ χαίρομαι καὶ εὐφραίνομαι.

ἐν δὲ τοῖς παλαιοῖς εἰς τὸν κοινὸν σχολίαις εἶνε σεσημειωμένον αὐτὸ Δάτιδος μέλος: Δᾶτις σαρτρῆκης Περσῶν — ἐλληνίζειν βουλόμενος εἶπεν ἤδομαι καὶ χαίρομαι καὶ εὐφραίνεσθαι· ἔδει γὰρ εἰπεῖν χαίρω· ἅμα δὲ οὗτος εἶπε πρὸς τὸ ὁμοιοκατάληκτον. Οὐκ εἴρηται δὲ τὸ χαίρομαι· αὐτὸ γὰρ τὸ χαίρω αὐτοπαθὲς ὃν προϋφῆρπασεν αὐτοῦ τὸ σημαίνόμενον. Λέγεται δὲ τὸ τοιοῦτο δατισμός». Ἀναγνωστέον δ' ἴσως αἶδει γὰρ εἰπεῖν χαίρω· χαίρομαι δὲ οὗτος εἶπε κτέ.». Γράφει δὲ καὶ ὁ Σουΐδης «Δᾶτις: Πέρσης, ὃς ἐπετήδευσεν ἐλληνίζειν· ὃν λέγουσι φάναι χαίρομαι ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν χαίρω· καὶ ἔστι δατισμός» καὶ ὁ Ψευδοηρωδιανὸς Φιλετ. σελ. 433 «Χαίρω ἐρεῖς, οὐ χαίρομαι· εἰ δὲ μή, ἀμάρτημα ἀμαρτήσεις, ὃ καλεῖται δατισμός (Γρ. δατισμός) ἀπὸ Δάτιδος τοῦ Πέρσου, ὅστις πρῶτον (Γρ. πρῶτος) εἶπεν ὅτι χαίρομαι πλανηθεὶς τῷ ἔθει τῶν Ἀττικῶν». Πρὸς. καὶ Ἀσώπιον Εἰσαγ. εἰς Ἑλλήν. Σύντ. σελ. 260 «Κατ' ἀντίθετον λόγον εἶναι τὸ ἐκ τοῦ Δάτιδος καταγόμενον χαίρομαι πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν χαίρω, τὸ ὁποῖον ὅμως καὶ αὐτὸ ὑποδατίζει· εἰς τὰ ἐχάρην, κεχάρημαι, κεχαρμένος (= χαρούμενος, χαϊράμενος), κεχάρουτο, κτλ.»

Παντὶ φανερὸν ἐκ τούτων καθίσταται ὅτι ὁ βαρβαρισμὸς τοῦ Δάτιδος ἀναφέρεται εἰς τὴν κατὰ παθητικὸν τύπον ἐκφορὰν τοῦ ῥήματος χαίρω, οὐχὶ δ' εἰς τὸν πλημμελῶς ἐτχηματιζόμενον μέλλοντα τοῦ δανείζω, οὗ μέτοικός τις ἐπὶ τῶν διαδόχων ἐποιήσατο χρῆσιν, καθὰ διηγεῖται ὁ Φώτιος ἐν τῷ Λεξικῷ γράφων σελ. 85,13 «Θεριῶ καὶ κομιῶ καὶ ποριῶ καὶ ὀριῶ καὶ πάντα τὰ εἰς ΖΩ βαρύτερα καὶ ὑπὲρ δύο συλλαβὰς βραχυνόμενον τὸ Ι ἔχοντα ἐν τῷ μέλλοντι ἄνευ τοῦ Σ ἐκφέρουσιν Ἀττικοί· τὰ γοῦν ὀριστικά καὶ ἀπαρέμφατα, τὰ δὲ ὑποτακτικά οὐδαμῶς· σολοικισμὸς γὰρ τὸ εἶναι θεριῶ καὶ εἶναι κομιῶ ἐφ' ὧν δὲ τὸ Ι ἐκτείνεται, καὶ σὺν τῷ Σ ὁ μέλλων λέγεται χρόνος καὶ ἐκτεινομένης τῆς παρεσχάτης συλλαβῆς, οἷον δανείζω δανείσω, οὐκέτι δὲ τὸ δανειῶ, βάρβαρον (ὃν) οὕτως, ὥστε καὶ τοὺς Ἀθηναίους φασὶν ἀθρόως εἰς ἐκκλησίαν συναθροισθέντας ἐπὶ τῶν διαδόχων, ἐπειδὴ εἰς ἀπορίαν καθειστή-

μεθα λόγον ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι Ἀθηναίω Τόμ. ζ', σελ. 433. Πρὸς. Βέργκιον Griech. Literat. Τόμ. Α', σελ. 112, 163 «Bekannt ist der spott über den Perser Datis, der χαίρομαι nach der Analogie von ἤδομαι und εὐφραίνομαι sagte. Aristoph. Fried. 260».

καταν χρημάτων, ἔπειτά τις αὐτοῖς τῶν πλουσίων ὑπισχνεῖτο ἀργύριον οὕτω
 πως λέγων, ὅτι ἐγὼ ὑμῖν δανειῶ, θορυβεῖν καὶ οὐκ ἀνέχεσθαι λέγοντος διὰ
 τὸν βεβήκιστον καὶ οὐδὲ λαβεῖν τὸ ἀργύριον ἐθέλειν· ἕως αἰσθόμενος ὁ μέ-
 τοικος ἢ καὶ ὑποβελόντος αὐτῷ τινος, ἔφη· δανείσω ὑμῖν τοῦτο τὸ ἀργύ-
 ριον· τότε δὲ ἐπκινέσκει καὶ λαβεῖν. Διὰ τοῦτο βεδίστω καὶ βαδιῶ ἀμφοτέρω
 δόκιμα, ἐπεὶ καὶ αὐτὸ τὸ ἐνεστηκὸς ἐκατέρω λέγεται, καὶ ἐκτεινομένου καὶ
 ουσυτελλομένου τοῦ ἐν τῇ μέσῃ συλλαβῇ I· οὐκέτι δὲ ἀγορῶ οὐδὲ κολῶ· οὐδὲ
 γὰρ ὅλως τὸ I παρὰ κλήγειν. Πρῶ. καὶ Σουῖδ. λ. θεριῶ. Λέγεται δὲ καὶ ὑπὸ
 Μιχαήλ τοῦ Ἀκομινάτου Τόμ. Α', σελ. 124, 12 α' Ω πόλις Ἀθῆναι, ποῦ
 ποτε ἀμαθίας περιέστη; ἢ τῆς σοφίας τρυφός; Ἐγὼ μὲν ἥσκουν τὴν διάνοικιν
 καὶ τὴν γλῶτταν παρέθηγον καὶ πρὸς ἀκρατάς Ἀθηναίων ἀπογόνους ἐνεγυ-
 μναζόμεν, οἵτινες λιμῶ ποτε σφοδρότατ' πιεζόμενοι οὐκ ἔξίωσαν δανείσα-
 σθαι παρὰ τινος ἀνδρός ἀφνειῶ, ἀπικιδεύτου δὲ ἄλλως καὶ βεβήκισαντος
 ἐν τῷ εἰπεῖν παρὰ τοῦ γραμματικοῦ κανόνος ἐγὼ ὑμῖν δανειῶ, ὦ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, ἀλλ' εἴλοντο θανεῖν λιμῶ πρότερον ἢ παρὰ βεβήκιστοῦ δανεί-
 σασθαι, ὥς οὐκ ἔχοντες πάτριον ἀπὸ βεβήκιστων τρέφεσθαι». Φαίνεται
 δ' ὅτι τὸ διήγημα τοῦτο, ὅπερ ἐκτενέστερον μὲν παρὰ τῷ Φωτίῳ κεῖται,
 συντομώτερον δὲ παρὰ τῷ Ἀκομινάτῳ, εἶνε ἐκ τῆς ἀδελφότητος καὶ πεπλα-
 σμένης παραδόσεως εἰλημμένον. Ἀναγκάζειν δὲ νομίζομεν νὰ παρατηρηθῇ
 ὅτι οὐδεὶς μὲν τῶν παλαιῶν εἶπεν ἀγορῶ ἀντὶ τοῦ ἀγοράσω, ἐλέγχθη δ' ὅμως
 ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους κολλῶμαι (κολλᾶ, κολλωμένοις) ἀντὶ τοῦ κολλάσσομαι καὶ
 ὅτι αἰετοῦ παρὰ τοῖς ἐνδόξοις βαδιῶμαι ἐπ' ἐπὶ κτίζετο ὁ μέλλων τοῦ βα-
 διῶ, ἀνὰ κληθεὶς δ' ἐξελέγγετο τὸ ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Φωτίου γεγραμμένον
 «διὰ τοῦτο βαδίσω καὶ βαδιῶ ἀμφοτέρω δόκιμα».

Γράφει δ' ὁ Οἰκονόμος ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ καὶ ὅτι ὑπὸ Δημητρίου τοῦ
 Πολιορκητοῦ προηνέχθη κατ' ἀνάγκην τύπον ὁ μέλλων τοῦ κομίζω, διωρ-
 θώθη δ' ὑπὸ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὴν δόκιμον χρῆσιν. Οὕτως
 ἔχει ὁ λόγος τοῦ Οἰκονόμου σελ. 616 α' Καθὼς ὁ αὐτὸς πάλιν δῆμος τῶν Ἀ-
 θηναίων (305, π. X.) διώρθωσε τοῦ Δημητρίου τὸ ἀνάγκην νομίσω εἰς τὸ
 ἀττικῶς περισπώμενον νομιῶ (Πλούτ.).». Πρῶ. καὶ σελ. 62 ἀκάνει; βέβαια
 ἀπὸ τοῦ εὐκιστήτους Ἀθηναίου (τῶν ἐποίων ὁ δῆμος ἐδιόρθονε τὴν γλῶσ-
 σαν καὶ αὐτοῦ τοῦ Μακεδόνα νικητοῦ των, ἐν ᾧ μάλιστα τοὺς ἐχάριζε καὶ
 σῖτον), κᾶνεις, λέγω, δὲν ἤθελε στέρξει κτέ.». Γραπτέον κᾶνεις ἢ κᾶνεις (=
 κᾶν εἰς) ἀντὶ τοῦ κᾶνεις.

Οὐδόκμοῦ τῶν Πλουτάρχου συγγραμμάτων εὗρομεν ἡμεῖς τὸ ὑπὸ τοῦ Οἰκο-
 νόμου εἰρημένον. Ἐν ταῖς Βασιλέων καὶ Στρατηγῶν Ἀποφθέγμασιν, ἅτινα
 ἀναφέρονται μὲν κοινῶς εἰς τὸν Πλούταρχον, εἶνε δ' ὑπὸ νεωτέρου τινὸς συν-
 τεταγμένα, ἱστορεῖται ὅτι (σελ. 183, 6') α' Ἀποστάντων τῶν Ἀθηναίων,
 ἐλὼν (ὁ Δημήτριος) τὴν πόλιν ἤδη κακῶς ὑπὸ σιτοδείας ἔχουσιν, εὐθύς ἐκ-
 κλητίκας αὐτῷ συνεχθείσης, ἐπέδωκε δωρεὰν σῖτον αὐτοῖς. Δημηγορῶν δὲ

περὶ τούτων ἐβαρβάρισε· τῶν δὲ καθημένων τινὸς ὡς εἶδε τὸ ῥῆμα λεχθῆναι παραφωνήσαντος, οὐκοῦν, ἔφη, καὶ τῆς ἐπανορθώσεως ταύτης ἄλλους ὑμῖν πεντακισχιλίους ἐπιδίδωμι μεδίμνους». Πᾶς δὲ τις βλέπει ὅτι περὶ βαρβαρισμοῦ καθόλου ἐν τῇ ῥήσει ταύτῃ λόγος γίνεται, οὐχὶ δὲ περὶ χρήσεως τοῦ ἀναττικῆς μέλλοντος νομίσω, ὃν διώρθωσεν ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων μεταβαλὼν εἰς τὸν Ἀττικὸν νομῶ.

Η ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ ΕΚ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΑΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ὑπὸ ΕΡΜΑΚΝΟΥ ΛΙΓΓ

Μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ γερμανικοῦ

Α'

Ἐν τινι τῶν ἀποκρυφωτάτων αἰθουσῶν τοῦ μεγάρου τῆς εἶχε συναθροίσε· περὶ ἑαυτὴν ἡ βασίλισσα Εἰρήνη κύκλον φίλων πιστῶν καὶ συμβούλων. Ἦσαν δὲ μάλιστα μοναχοί, ἄνδρες καὶ γέροντες, οἱ ὑπολειφθέντες ἐκ τῶν ὑπερμάχων ἐκείνων τῆς εἰκονολατρείας, οἵτινες ὑπὸ τοῦς αὐτοκράτορας Λέοντα καὶ Κωνσταντῖνον, τοὺς προκατόχους τῆς Εἰρήνης, εἶχον τιμωρηθῆ δεινότατα ὡς μείναντες πιστοί, παρὰ τὰ βασιλικὰ διατάγματα τὰ παγορεύοντα ἐν παντὶ τῷ κράτει τὴν χρῆσιν τῶν ἁγίων εἰκόνων, εἰς τὴν ἀπηγορευμένην λατρείαν. Πολλοὶ δὲ τούτων ἔφερον ἔτι ἐφ' ἑαυτῶν τὰ σημεῖα τοῦ μαρτυρίου, ἀκρωτηριασμοὺς στυγερούς. Ἐφαίνοντο ἐκεῖ πρόσωπα μὲ ἀποκομμένα χεῖλη καὶ ὄτα, ἄνδρες πεπηρωμένοι, μονόφθαλμοι, ἄχρεις καὶ πολλοὶ ἔχοντες τὰς γλώσσας ἀπεσπασμένας, θέαμα φοβερόν. Ἐν μέσῳ δὲ τούτων τῶν ἀτυχῶν ἵστατο ἡ βασίλισσα διατηροῦσα ἔτι τὴν αἵγλην καλλωνῆς πλουσίας, ἥτις καὶ προσεφώνησε διὰ μελιχίων λόγων τὴν συνέλευσιν. «Περὶ τοῦ Βιργιλίου λέγουσιν, εἶπεν, ὅτι πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἔδωκε τὴν ἐντολὴν νὰ καύσῃ τὸ κυριώτατόν του ἔργον, τὴν Αἰνείαδα. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ λαῶν καὶ βασιλέων ὑπάρχουσιν ἐποχαί, καθ' ἃς κηρυνίζεται μετὰ ζήλου τοῦθ' ὅπερ οἱ προηγηθέντες ὠκοδόμησαν ἢ ἐθεώρησαν ἱερόν. Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ ἀπέφευγον πᾶν ἐξωτερικὸν κόσμημα ἐν τῇ λατρείᾳ αὐτῶν, ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις ἐπίστευσαν, καὶ δικαίως, ὅτι ἡ τέχνη χρέος ἔχει νὰ λαμπρύνῃ διὰ τῶν ἔργων αὐτῆς τὴν θρησκείαν. Ἀλλὰ δὲν παρῆλθε χρόνος μακρὸς καὶ ἀποστάντες ἀπὸ ταύτης τῆς ἀληθείας ἀπηγόρευσαν τὰς εἰκόνας καὶ τὴν λατρείαν αὐτῶν, φανταζόμενοι μωρῶς ὅτι οὕτω θὰ προσελκύσῃ τὰς καρδίας τῶν ἀπίστων, ὅτι θὰ δυνήθῃσι νὰ προσηλυτίσωσιν εἰς